

**Sammenfattende redegørelse vedr. miljøvurdering af ændringer til
CAP-planen 2023-2027.**

Indhold

1. Indledning	2
2. Integration af miljøhensyn.....	3
3. CAP-planens indhold	4
4. CAP-planens miljøpåvirkning.....	4
5. Høringssvar	6
6. Justeringer gennemført efter høring af miljørapporten	7
6.1 Beskrivelse af supplerende ændringer.....	7
6.2 Miljøvurdering af de supplerende ændringer.....	9
7. Alternativer	11
8. Overvågning.....	11

1. Indledning

I forbindelse med ændringerne til CAP-planen 2023-2027 er der udarbejdet en miljøvurdering efter bekendtgørelse nr. 4 af den 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (miljøvurderingsloven).

Ifølge miljøvurderingslovens § 13, stk. 2, skal der i forbindelse med endelig vedtagelse af planer og programmer udarbejdes en sammenfattende redegørelse, som beskriver:

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet
- 2) hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning
- 3) hvorfor den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet
- 4) hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

Den sammenfattende redegørelse skal offentliggøres i forbindelse med den endelige vedtagelse af ændringerne til CAP-planen.

Miljørapporten har været i høring i juni-juli 2024. Den behandlede ændringer under følgende interventioner/ordninger og krav i CAP-planen:

- Bio-ordning for ekstensivering med slæt: Ordningen lukkes som følge af manglende søgning.
- Bio-ordning for biodiversitet & bæredygtighed: Den finansielle tildeling til ordningen øges som følge af omprioritering af midler fra bio-ordningen for ekstensivering med slæt. Derudover har der været planlagt ændringer som følge af bortfaldet af delkrav 1 under GLM 8 (4 pct. ikke-produktive elementer og arealer).
- Privat skovrejsning: Ordningen ændres, så det bliver muligt for kommuner at agere projektejer mm. Derudover hæves enhedsbeløbet som følge af, at tilskudssatserne ændres i bekendtgørelserne.
- Vand- og klimaprojekter: Ordningen ændres, så der for kvælstofvådområdeprojekter sikres en mere fleksibel tilgang i relation til placering af projekterne. For fosforvådområdeprojekter justeres ordninger, så der kan anvendes flere virkemidler identificeret i virkemiddelkataloget fra Århus Universitet.
- GLM 2: For GLM 2-kravet om beskyttelse af vådområder og tørvejerde ændres beskrivelsen af det territoriale anvendelsesområde som følge af et nyt kort over kulstofrige jorder fra Aarhus Universitet.

- GLM 6: For GLM 6-kravet om jorddække i perioder med særlig risiko for forringelse af jordens dyrkningsmæssige potentiale ændres beskrivelsen af det territoriale anvendelsesområde som følge af et nyt kort over jordbundstyper fra Aarhus Universitet.
- GLM 8: Kravet ændres, så delkrav 1 om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer bortfalder fra og med 2025. Delkrav 2 om fastholdelse af GLM-landskabslementer og delkrav 3 om forbud mod beskæring af træer og buske i fuglenes ynglesæson fortsætter uændret. Ændringen er en konsekvens af forordning (EU) 2024/1468, der bl.a. indeholdt en bortskaffelse af delkrav 1 under GLM 8.

Det bemærkes, at det i løbet af høringsperioden for miljørapporten er blevet afklaret, at der er mulighed for at indføre et supplerende GLM krav, der viderefører det tidligere delkrav 1 under GLM 8 (krav om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer). Fra politisk side er det besluttet at gøre brug af den mulighed, da det vil medføre en fortsættelse af de elementer, der blev besluttet med Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug fra oktober 2021.

Konkret betyder beslutningen, at selvom delkrav 1 under GLM 8 bortfalder, så vil der stadig være et krav om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer, idet der altså introduceres et supplerende GLM krav, så elementerne fra det tidligere delkrav 1 under GLM 8 videreføres. Samtidig betyder det også, at en række af ændringerne under Bio-ordning for biodiversitet & bæredygtighed ikke gennemføres alligevel, da de netop var en konsekvens af bortskaffelsen af delkrav 1 under GLM 8. Ændringerne og de miljømæssige konsekvenser set ift. den miljørapport, der har været i høring, beskrives i denne sammenfattende redegørelse.

Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs¹ vurdering, at de justeringer, der gennemføres efter høringen af miljørapporten, ikke medfører behov for udarbejdelse af en ny miljørapport med tilhørende høring, da der med justeringerne er tale om, at en række af de planlagte ændringer ikke gennemføres alligevel. Med andre ord introduceres der med justeringerne ikke nye elementer.

2. Integration af miljøhensyn

Miljøvurderingen er blevet udarbejdet med henblik på at sikre en integration af miljøforhold i ændringer til CAP-planen. Miljøvurderingen har i den forbindelse bidraget til, at indarbejdelse af miljøhensyn samt høring af berørte myndigheder og offentligheden foreligger dokumenteret.

Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vurdering, at udarbejdelse af miljørapporten i forbindelse med udarbejdelsen af ændringerne til CAP-planen har medvirket til, at relevante miljømæssige problemstillinger er blevet afklaret i løbet af processen. Generelt vurderes det, at der med de senere justeringer til de ændringer, der fremgik af den miljørapport, der har været i høring, kan forventes en tendens til en samlet positiv effekt.

¹ Miljøvurderingen er påbegyndt af Landbrugsstyrelsen, men som følge af Kongelig resolution af 29. august 2024 er opgaven overgået til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

3. CAP-planens indhold

Den danske CAP-plan 2023-2027 implementerer EU's fælles landbrugspolitik for perioden 2023-2027 i Danmark. EU's landbrugspolitik tager udgangspunkt i tre overordnede målsætninger²:

1. at fremme en intelligent, konkurrencedygtig, modstandsdygtig og diversificeret landbrugssektor og dermed garantere fødevarer sikkerheden på lang sigt
2. at støtte og styrke miljøbeskyttelsen, herunder biodiversitet, og klimainsatsen og bidrage til opfyldelsen af Unionens miljø- og klimarelaterede målsætninger, herunder dens forpligtelser i henhold til Paris-aftalen, og
3. at styrke den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne.

De tre overordnede målsætninger skal forfølges via af 9 specifikke målsætninger, der hver især komplementeres af en tværgående målsætning om at modernisere landbruget og landdistrikterne ved at fremme og udveksle viden, innovation og digitalisering i landbruget og i landdistrikterne og tilskynde til udbredelsen heraf blandt landbrugere gennem bedre adgang til forskning, innovation, viden udveksling og uddannelse.

CAP-planen indeholder således bl.a. en beskrivelse af den nationale strategi til forfølgelse af målsætningerne, samt beskrivelser af de enkelte interventioner og indsatsområder, der skal understøtte EU's målsætninger.

4. CAP-planens miljøpåvirkning

Miljøvurderingen er foretaget med udgangspunkt i den mulige indvirkning på en række miljøfaktorer, der vurderes at blive påvirkede af ændringerne til CAP-planen 2023-2027. Afgrænsningen af miljøfaktorer er belyst i en afgrænsningsrapport, hvortil der er modtaget høringssvar fra relevante myndigheder. Der er på den baggrund valgt at fokusere på fem miljøfaktorer:

- Biologisk mangfoldighed, flora og fauna
- Vand
- Jord
- Klimatiske faktorer
- Materielle goder (herunder arealanvendelse, energi, råmaterialer og rekreativ værdi)

Hertil kommer kumulative virkninger af de planlagte ændringer. Påvirkningen på de enkelte miljøfaktorer – som beskrevet i den miljørapport, der har været i høring – gengives kort herunder. For uddybning af påvirkningen for de enkelte miljøfaktorer henvises til selve miljørapporten.

Biologisk mangfoldighed, flora og fauna

Ændringerne har samlet set en begrænset negativ påvirkning på betingelserne for biologisk mangfoldighed, flora og fauna i forhold til 0-alternativet. Dette sker primært ved den ændrede dyrkningspraksis, der kan forventes som følge af hhv. bortfaldet af GLM-8 delkrav 1 om udtagning af 4 pct. ikke-produktive arealer og lukningen af bio-ordningen for ekstensivering med slæt.

² Jf. artikel 5 i forordning (EU) 2021/2115

Ændringer vedr. bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed og ordningen for privat skovrejsning vil øge betingelserne for den biologiske mangfoldighed.

Vand

Ændringerne vurderes samlet set at have en begrænset negativ påvirkning på vandmiljøet i forhold til 0-alternativet. Dette sker ved ændret udledning af forurenende stoffer til vandmiljøet, herunder udledning af næringsstoffer og pesticider.

Ændringerne vedr. bio-ordningen for ekstensivering med slæt og bortfald af delkrav 1 under GLM 8 vil være de primære faktorer i relation til en negativ påvirkning af miljøfaktoren, da bl.a. hævet forbud mod landbrugsproduktion, gødsning og sprøjtemidler vil føre til øget udvaskning af næringsstoffer og kemikalier til vandmiljøet. Igen vil ændringerne vedr. bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed bidrage til at afbøde de negative effekter af ovenstående, ligeledes vil ændringerne vedr. ordningen for Privat Skovrejsning have positive effekter for vandmiljøet.

Jord

Bortfaldet af GLM 8 kravet og ophøret af bio-ordningen for ekstensivering af slæt vil påvirke i negativ retning, hvorimod ændringer til bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed og vand- og klimaprojekter vil bidrage med positive effekter. Det vurderes derfor, at der samlet set ikke vil være væsentlig påvirkning af miljøfaktoren i hverken positiv eller negativ retning i forhold til 0-alternativet.

Materielle goder

Ændringerne vurderes samlet set at have en positiv påvirkning på miljøfaktoren materielle goder i form af øget herlighedsværdi og mulighed for rekreativ udfoldelse, samt øget mulighed for landbrugsproduktion og produktion af vedvarende energi mm. Dette sker som følge af ændringerne til bl.a. bio-ordningen for ekstensivering med slæt og bortfaldet af delkrav 1 under GLM 8.

Klimatiske faktorer

Ændringerne vurderes at påvirke miljøfaktoren i både negativ og positiv retning, dog er tendensen negativ i forhold til 0-alternativet.

Når bio-ordningen for ekstensivering med slæt lykkes, kan der forventes en øget udledning af CO₂ fra dieselforbrug samt øget lattergasudledning fra gødsning. Ligeledes kan bortfaldet af delkrav 1 under GLM 8 resultere i øget udledning af lattergas. Det samme gør sig gældende i forbindelse med ændringen af GLM 2, som har til formål at beskytte kulstofrige jorde og vådområder.

Modsat vil forbuddet mod gødsning på bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed resultere i en reduktion i udledningen af drivhusgasser. Hertil kommer, at ordningen for privat skovrejsning bidrager til at binde CO₂ fra atmosfæren. Endelig vil ændringen på ordningen for vand- og klimaprojekter også medføre en positiv effekt i form af en reduktion i drivhusgasser.

Kumulative virkninger

Kumulative effekter indtræder som følge af vekselvirkningen mellem CAP-planens forskellige ordninger og krav (ændringerne hertil) og andre planer og programmer som eksempelvis Landdistriktsprogrammet 2014-2022. En række af ændringerne bidrager med en effekt på flere forskellige miljøfaktorer samtidig, hvilket betyder, at der for disse ordninger kan være en god synergi eller yderligere effekt (forudsat at ændringerne

bidrager med en positiv effekt). De kumulative påvirkninger er afhængige af den geografiske udmøntning af ændringerne, hvilket vanskeliggør en mere konkret vurdering af den kumulative påvirkning.

5. Høringssvar

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har modtaget et høringssvar i høringsperioden. I det følgende gennemgås høringssvaret og styrelsens opfølgning. Ligeledes vil høringssvar og opfølgning kunne findes i det tilhørende høringssvarnotat.

Bæredygtigt Landbrug (BL)

1. BL bemærker deres betænkeligheder ved ordningen for privat skovrejsning. De henviser til, at undersøgelser fra Københavns Universitet (KU) angiveligt viser, at der de første år efter plantning på omdriftsjord sker en voldsom stigning i udvaskningen, og at man først efter 8-10 år igen er på niveau med gennemsnit for omdriftsjord.

Samtidig bemærkes det, at undersøgelserne viser, at man på næringsrig lerjord fremover vil bibeholde det samme niveau. BL bemærker i forlængelse af dette, at miljøvurderingen bør omhandle og tage stilling til, hvordan man undgår en voldsom forøgelse af udvaskningen i de første år, når der etableres store skovrejsningsarealer. Endelig mener BL, at det bør vurderes, på hvilke arealer skovtilplantning ikke kan bruges som kvælstofvirkemiddel.

Svar: Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er bekendt med, at skovrejsning som kvælstofvirkemiddel bl.a. afhænger af faktorer som tid, placering, tidligere arealanvendelse, træartsvalg og jordtype. Som det fremgår af afsnit 4.3 i miljøvurderingen af ændringerne til CAP-planen 2023-2027, fastlægges der med ændringen ikke nogen nærmere geografi for gennemførslen af skovrejsning. Dette betyder, at miljøvurderingen vil blive udført på en geografisk overordnet skala, hvor der vurderes, hvordan ændringerne påvirker den nationale miljøstatus. I miljøvurderingen er skovrejsning derfor tillagt en positiv effekt i forhold til reduktion af næringsstofudledning til beskyttelse af vandmiljø. Aarhus universitet har i deres rapport "Virkemidler til reduktion af kvælstofbelastningen af vandmiljøet" vurderet, at skovrejsning på landbrugsjord giver en gennemsnitlig reduktion i udvaskningen på 53 kg N/ha i forhold til landbrug.

På den baggrund har styrelsen vurderet, at kommentarerne fra BL ikke giver anledning til ændringer i miljøvurderingen af ændringer af CAP-planen 2023-2027.

2. Vedrørende ordningen for Vand og Klimaprojekter bemærker BL, at projekter, der vådlægger arealer med indhold af store mængde fosfor, vil medføre en mobilisering af fosfor. BL oplyser, at ca. 1/3 af de projekterede områder er blevet standset på grund af risiko for stor mobilisering. BL gør derfor gældende, at der i alle projekter bør beregnes på den samlede fosformobilisering og laves en vurdering på betydningen af dette i det vandområde, der afvandes til.

Svar: Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø anerkender, at fosfor kan mobiliseres, når arealer vådlægges permanent. I den forbindelse bemærkes det, at Miljøstyrelsen (nu også under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø) som almindelig praksis ifm. deres miljø- og naturfaglige vurdering af vand- og

klimaprojekter foretager omfattende konsekvensvurderinger af konkrete projekters risiko for at medføre merudledning af fosfor til vandmiljøet.

Der henvises desuden til Miljøstyrelsens seneste vurdering af fosforproblemstillingen i medfør af vand- og klimaprojekter, som med ophæng i ny forskning og beregningsmetoder ikke vurderes at udgøre ligeså stor en udfordring som tidligere antaget.

Det er derudover ikke styrelsens erfaring, at 1/3 af projekterne ikke kan gennemføres grundet for høj risiko for fosformobilisering. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er ikke bekendt med den konkrete kilde bag tallet, som BL refererer til.

Desuden har Miljøstyrelsen de seneste år godkendt flere virkemidler til at reducere den potentielle fosforudledning til brug for projekterne. Til orientering stiller Miljøstyrelsen løbende nyeste viden og vejledning vedr. fosforafværgeforanstaltninger til rådighed på deres hjemmeside. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø bemærker derudover, at en række faktorer har betydning for projekters gennemførelse, herunder fysiske forhold ift. vandafgrænsning og opbakning i lokalområdet.

På baggrund af ovenstående vurderer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø ikke, at risiko for øget fosformobilisering er en generelt gældende årsag til, at projekter ikke bliver gennemført. I forlængelse heraf er det styrelsens vurdering, at bemærkningerne fra BL ikke giver anledning til ændringer i miljøvurderingen af ændringer af CAP-planen 2023-2027.

6. Justeringer gennemført efter høring af miljørapporten

Det er under høringsperioden for miljørapporten blevet afklaret, at der er mulighed for at indføre et supplerende GLM krav, der viderefører det tidligere delkrav 1 under GLM 8 (krav om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer). Fra politisk side er det besluttet at gøre brug af den mulighed. Det betyder også, at en række planlagte ændringer til bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed ikke gennemføres, da de blev introduceret som en konsekvens af bortskaffelsen af delkrav 1 under GLM 8.

Udover etablering af det supplerende GLM 10-krav om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer og tilbagetrækning af ændringerne til bio-ordningen for biodiversitet og bæredygtighed indeholder justeringerne også en række mindre konsekvensrettelser og tekniske justeringer relateret til bl.a. finansieringsplan, målplan, definitioner under kapitel 4, basisindkomststøtten, bio-ordning for miljø- og klimavenligt græs, engangskompensation til fastholdelse af vand- og klimaprojekter, målrettet regulering og bio-ordning for varieret planteproduktion. Disse behandles ikke yderligere i den sammenfattende redegørelse, da de ikke medfører en ændret miljøeffekt.

Det vurderes, at der med justeringerne alene vil være indvirkning på de miljøfaktorer, der indgår i den miljørapport, der har været i høring. Justeringerne vedr. det supplerende GLM-10 og bio-ordning for biodiversitet & bæredygtighed samt deres konsekvenser for de enkelte miljøfaktorer gennemgås herunder:

6.1 Beskrivelse af supplerende ændringer

Supplerende GLM 10-krav

Som følge af forordning (EU) 2024/1468 bortfalder delkrav 1 under GLM 8 om 4 pct. ikke-produktive arealer og landskabstræk på omdriftsarealer. Alle beskrivelser heraf samt henvisninger hertil i CAP-planen er altså ikke længere gældende fra 2025. I stedet erstattes kravet af et GLM 10-krav, der samtidig medfører

nogle justeringer af andre landskabselementer vedr. definitionerne af støtteberettigede arealer³, således at det sikres, at de elementer, der indgik i opfyldelsen af mindsteandel af landbrugsareal afsat til ikke-produktive arealer eller landskabstræk under GLM 8, fortsat anses som tilskudsberettigede og derved kan anvendes til opfyldelse af GLM 10.

Ved bortfaldet af delkrav 1 under GLM 8 overføres de estimerede effekter, som udgør en klimaeffekt på 0,13 mio. ton CO₂e pr. år og en miljøeffekt på 590 tons N/år, til GLM 10.

Bortfaldet af delkrav 1 under GLM 8 og indførelse af det supplerende GLM 10-krav betyder også, at GLM 10-kravet bliver baseline for bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed. Ligeledes medfører det justeringer for en række andre ordninger med kobling til kravet om 4 pct. ikke-produktive arealer og landskabstræk på omdriftsarealer, herunder bio-ordningen for økologisk arealstøtte, bio-ordningen for miljø- og klimavenligt græs, engangskompensation til fastholdelse af vand- og klimaprojekter og målrettet regulering.

Det supplerende GLM 10-krav vurderes at have en effekt i forhold til miljøfaktorerne biologisk mangfoldighed, flora og fauna, vand, klimatiske faktorer og materielle goder.

Bio-ordning for biodiversitet & bæredygtighed

Den tidligere foreslåede udvidelse af bio-ordningen biodiversitet og bæredygtighed og dele af den tilhørende omprioritering af midler vil ikke blive gennemført som følge af beslutning om at indføre det supplerende GLM 10-krav. Dog øges målsætningen fra 50.000 ha til 78.900 ha som følge af en forventet øget ansøgning, der er uafhængig af GLM 10-kravet, hvilket finansieres gennem midler fra lukning af bio-ordningen ekstensivering med slæt. Den finansielle tildeling til ordningen øges med 134 mio. kr. årligt i perioden 2025-2027. Det forventes, at den finansielle tildeling fordeles med 65 pct. til basistilskud og 35 pct. til tillægget. Antal ha (output) i ordningen øges ligeledes. Der afsættes samlet set midler til 78.900 ha med basistilskud og 36.541 ha med bestøverbraktillæg.

Markbræmmer vil dog fortsat udgå som et ikke-produktivt element, hvorved landbrugerne i stedet for kan anmelde arealerne som brak.

Bioordning for biodiversitet & bæredygtighed vil bidrage til, at arealer tages ud af produktion i en periode. Tilskud ydes til arealer, der udlægges med enten brak eller småbiotoper. Arealerne må ikke anvendes til produktion og må derved ikke dyrkes, gødskes eller sprøjtes i perioden. Der er tale om en etårig forpligtelse, hvorefter arealerne kan indgå i driften igen, hvorfor effekterne vil være mere begrænsede, end hvis der var tale om flerårige forpligtelser. Dog er der incitament til, at arealerne kan være taget ud af produktion i flere år. Ordningen vil bidrage til at sikre levesteder for f.eks. insekter og fugle og understøtte forpligtelser under fugle- og habitatdirektiverne samt nitrat- og vandrammedirektivet. Ordningen bidrager også med klimaeffekter og kan på sigt bidrage til yderligere klimaforpligtelser, da der er incitament til at blive i ordningen flere år i træk og derved fastholde arealerne i længere tid end ét år. Der vil være tale om fuld effekt, da der ikke er nogen dødvægt.

Ordningen vurderes at have en effekt i forhold til miljøfaktorerne biologisk mangfoldighed, flora og fauna, vand, materielle goder, jordbund og klimatiske faktorer.

³ Kapitel 4.1 i CAP-planen.

6.2 Miljøvurdering af de supplerende ændringer

I dette afsnit gennemgås de supplerende ændrings betydning for miljøvurderingen – altså ændringernes påvirkning af de miljøfaktorer, der er afgrænset til i undersøgelsen og som er relevante for henholdsvis det supplerende GLM 10-krav og bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed.

Biologisk mangfoldighed, flora og fauna

Det fremgår af miljørapporten, at der samlet set forventes en begrænset negativ påvirkning på betingelserne for biologisk mangfoldighed, flora og fauna i forhold til 0-alternativet. Dette sker primært ved den ændrede dyrkningspraksis, der kan forventes som følge af hhv. bortfaldet af GLM-8 delkrav 1 om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer samt lukningen af bio-ordningen for ekstensivering med slæt.

Introduktion af det supplerende GLM 10-krav medfører, at der fortsat vil være krav om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer med dertilhørende forbud mod dyrkning, gødskning og sprøjtning, hvilket medfører en positiv effekt for biologisk mangfoldighed, flora og fauna. Etablering af GLM 10-kravet medfører dog, at ændringerne vedr. bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed rulles tilbage. Disse ændringer skulle bl.a. afbøde de negative effekter ved bortfaldet af GLM-8 delkrav 1, idet arealer under ordningen ikke må dyrkes, gødskes eller sprøjtes i perioden. Søgningen til ordningen forventes dog fortsat at stige i 2025, så den finansielle tildeling til ordning øges med 134 mio. kr. årligt. Hertil kommer, at ordningen er frivillig og 1-årig, hvorimod GLM 10-kravet er obligatorisk og flerårigt, hvilke vurderes at medføre en større positiv effekt.

Med de planlagte justeringer til ændringerne forventes der samlet set en tendens til en positiv effekt for miljøfaktoren biologisk mangfoldighed, flora og fauna.

Vand

Det fremgår af miljørapporten, at der samlet set forventes en begrænset negativ påvirkning på vandmiljøet i forhold til 0-alternativet. Dette sker primært ved den ændrede dyrkningspraksis, der kan forventes som følge af hhv. lukningen af bio-ordningen for ekstensivering med slæt og bortfaldet af GLM-8 delkrav 1, da hævet forbud mod landbrugsproduktion, gødskning og sprøjtemidler vil føre til øget udvaskning af næringsstoffer og kemikalier til vandmiljøet.

Igen bemærkes det, at det supplerende GLM 10-krav medfører, at der fortsat vil være krav om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer med dertilhørende forbud mod dyrkning, gødskning og sprøjtning, hvilket medfører en positiv effekt i form af reduceret udvaskning af næringsstoffer og kemikalier til vandmiljøet. Justering i form af tilbagerulning af ændringer vedr. bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed medfører dog, at de afbødende effekter (arealer under ordningen må ikke dyrkes, gødskes eller sprøjtes i perioden) forsvinder. Søgningen til ordningen forventes dog fortsat at stige i 2025, så den finansielle tildeling til ordning øges med 134 mio. kr. årligt. Hertil kommer, at ordningen er frivillig og 1-årig, hvorimod GLM 10-kravet er obligatorisk og flerårigt, hvilke vurderes at medføre en større positiv effekt.

Med de planlagte justeringer til ændringerne forventes der samlet set en tendens til en positiv effekt for miljøfaktoren vand.

Jord

Det fremgår af miljørapporten, at der samlet set ikke vil være væsentlig påvirkning af miljøfaktoren i hverken positiv eller negativ retning i forhold til 0-alternativet. Bortfaldet af delkrav 1 under GLM 8 og

ophøret af bio-ordningen for ekstensivering af slæt vil påvirke i negativ retning, hvorimod ændringer til bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed og vand- og klimaprojekter vil bidrage med positive effekter.

Etablering af det supplerende GLM 10-krav og tilhørende forbud mod dyrkning sprøjtning og gødskning vil i et vist omfang påvirke jordstrukturen, kulstoflagringen og indholdet af næringsstoffer i positiv retning. Arealer under bio-ordning for biodiversitet & bæredygtighed må ligeledes ikke dyrkes, gødskes eller sprøjtes, hvilket kan føre til sundere jordstruktur og øget kulstoflagring i jorden. Tilbagerulning af ændringer vedr. bio-ordning medfører et bortfald af disse positive effekter. Igen bemærkes det, at søgningen til ordningen fortsat forventes at stige i 2025, så den finansielle tildeling til ordning øges med 134 mio. kr. årligt. Hertil kommer, at ordningen er frivillig og 1-årig, hvorimod GLM 10-kravet er obligatorisk og flerårigt, hvilke vurderes at medføre en større positiv effekt.

Med de planlagte justeringer til ændringerne forventes der samlet set en tendens til en positiv effekt for miljøfaktoren jord.

Materielle goder

Det fremgår af miljørapporten, at der samlet set forventes en positiv påvirkning på miljøfaktoren materielle goder i form af øget herlighedsværdi og mulighed for rekreativ udfoldelse, samt øget mulighed for landbrugsproduktion og produktion af vedvarende energi mm. Dette sker som følge af ændringerne til bl.a. bio-ordningen for ekstensivering med slæt og bortfaldet af delkrav 1 under GLM 8.

Det supplerende GLM 10-krav medfører en indskrænket mulighed for arealanvendelse, idet arealer, der indgår under kravet, ikke vil kunne anvendes til landbrugsproduktion. Omvendt kan disse arealer bidrage til andre materielle goder såsom herlighedsværdi. Tilbagerulning af ændringer vedr. bio-ordning for biodiversitet & bæredygtighed øger mulighederne for arealanvendelsen, idet arealerne under ordningen kan anvendes til landbrugsproduktion.

Med justeringerne vurderes det, at der samlet set ikke vil være væsentlig påvirkning af miljøfaktoren materielle goder i hverken positiv eller negativ retning.

Klimatiske faktorer

Det fremgår af miljørapporten, at miljøfaktoren klimatiske goder påvirkes i både negativ og positiv retning, dog er tendensen negativ i forhold til 0-alternativet. Det skyldes bl.a. øget udledning af lattergas, som kan tilskrives lukning af bio-ordningen for ekstensivering med slæt og bortfaldet af delkrav 1 under GLM 8.

Med det supplerende GLM 10-krav opretholdes kravet om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer med dertilhørende forbud dyrkning, gødskning og sprøjtning, hvilke fører til reduceret udledning af lattergas.

Modsat vil justering af ændringerne vedr. bio-ordningen for biodiversitet & bæredygtighed resultere i, at flere arealer vil kunne anvendes til landbrugsproduktion, hvilket kan føre til gødskning og dertilhørende udledning af lattergas. Igen bemærkes det, at søgningen til ordningen fortsat forventes at stige i 2025, så den finansielle tildeling til ordning øges med 134 mio. kr. årligt. Hertil kommer, at ordningen er frivillig og 1-årig, hvorimod GLM 10-kravet er obligatorisk og flerårigt, hvilke vurderes at medføre en større positiv effekt.

Med justeringerne vurderes det, at der vil være en tendens til en positiv påvirkning af miljøfaktoren klimatiske faktorer.

Kumulative virkninger

Kumulative effekter indtræder som følge af vekselvirkningen mellem CAP-planens forskellige ordninger og krav (ændringerne hertil) og andre planer og programmer som eksempelvis Landdistriktsprogrammet 2014-2022. For så vidt angår etableringen af det supplerende GLM 10-krav bidrager den justering med en positiv effekt på flere forskellige miljøfaktorer såsom biologisk mangfoldighed, flora og fauna, vand, og klimatiske faktorer. Justeringen vil således kunne fungere i synergi med flere ordninger med positive effekt, f.eks. den nye ordning med tilskud til permanent ekstensivering af landbrugsarealer under Landdistriktsprogrammet 2014-2022, hvor der ligeledes etableres et forbud mod dyrkning, sprøjtning og gødskning på arealer under ordningen.

De kumulative påvirkninger er afhængige af den geografiske udmøntning af ændringerne, hvilket vanskeliggør en mere konkret vurdering af den kumulative påvirkning.

7. Alternativer

0-alternativet til miljøvurderingen af ændringerne til CAP-planen 2023-2027 er en fortsættelse af de nuværende ordninger og krav under CAP-planen 2023-2027. Der er i miljøvurderingsrapporten ikke opstillet andre alternativer end 0-alternativet.

8. Overvågning

Det vurderes, at ændringerne til CAP-planen 2023-2027 med de senere justeringer (primært etablering af det supplerende GLM 10-krav) i overvejende grad vil have en positiv indvirkning på de undersøgte miljøfaktorer. Effekterne af CAP-planen 2023-2027 vil i betydeligt omfang blive dokumenteret igennem eksisterende miljøovervågningsprogrammer, eksempelvis NOVANA. Yderligere er der EU-monitorering af, om EU-midler udmøntes efter hensigten. Der indsamles løbende overvågningsdata i regi af indsatsen under den nationale implementering af nationale vandområde planer og naturplaner. Det vurderes, at denne overvågning vil være tilstrækkelig til at belyse effekterne af ændringen til CAP-planen 2023-2027.

Det vurderes derfor, at vedtagelse af ændringerne ikke nødvendiggør særskilt overvågning.